

SYSTEM HACCP W GASTRONOMII HOTELOWEJ

**Opracował:
mgr Jakub Pleskacz**

SYSTEM HACCP
W GASTRONOMII HOTELOWEJ

HACCP

to skrót pierwszych liter angielskiej nazwy

Hazard Analysis and Critical Control Point

po polsku

Analiza Zagrożeń i Krytyczny Punkt Kontroli

SYSTEM HACCP

W GASTRONOMII HOTELOWEJ

CEL SYSTEMU HACCP

HACCP pozwala eliminować zagrożenia już od momentu powstania surowca, dając konsumentowi bezpieczny produkt. Zagrożeniem jest wszystko, co może przynieść szkodę konsumentowi. Wyróżnia się trzy rodzaje zagrożeń:

- *mikrobiologiczne (bakterie, wirusy),*
- *fizyczne, np. szkło, piasek,*
- *chemiczne, np. środki ochrony roślin, detergenty.*

W systemie **HACCP** badanie jakości gotowego produktu zastąpione jest *nadzorowaniem* wszystkich etapów jego powstawania i dystrybucji, od przygotowywania, poprzez przetworzenie, produkcję, pakowanie, magazynowanie, transport, aż do sprzedaży gotowego środka spożywczego. Dzięki takiemu podejściu, przed wyprodukowaniem wyrobu *zapobiega się lub eliminuje zagrożenia zdrowotne* związane z surowcami, dodatkami i materiałami pomocniczymi, personelem, maszynami i urządzeniami, a także procesem technologicznym. Jest to najefektywniejszy sposób gwarantowania bezpieczeństwa żywności uznany przez wszystkie organizacje zainteresowane jej bezpieczeństwem.

Stosowanie systemu **HACCP** jest również korzystne dla producentów żywności, którzy w przypadku inspekcji urzędowej mogą udowodnić, iż zrobili wszystko, by uzyskać bezpieczny i dobry jakościowo produkt.

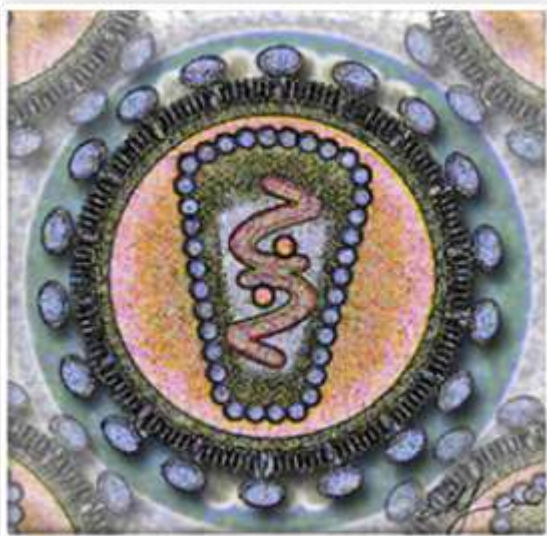
SYSTEM HACCP

W GASTRONOMII HOTELOWEJ

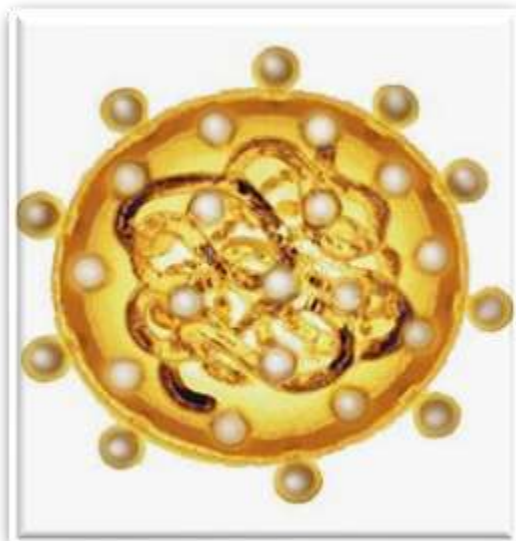
PRZED CZYM MUSIMY SIĘ CHRONIĆ

Wirusy (łac. virus – trucizna, jad) – skomplikowane cząsteczki organiczne nie posiadające struktury komórkowej, zbudowane z białek i kwasów nukleinowych. Zawierają materiał genetyczny w postaci RNA (retrowirusy) lub DNA, wykazują jednak zarówno cechy komórkowych organizmów żywych, jak i materii nieożywionej.

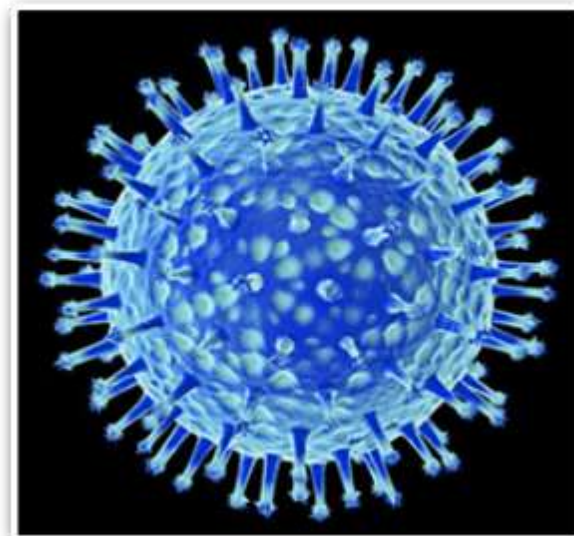
Wirus HIV

Żółtaczką typu C

Wirus grypy

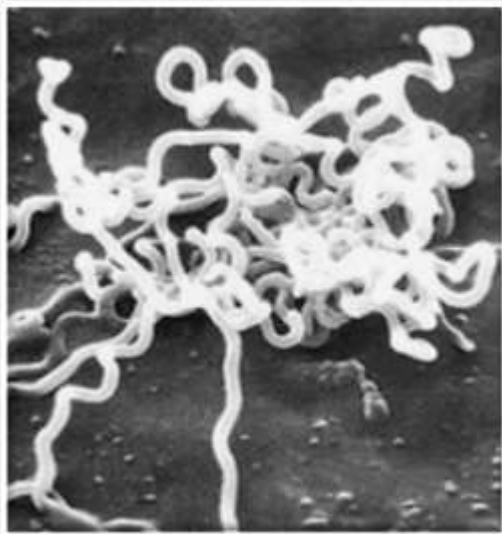
SYSTEM HACCP

W GASTRONOMII HOTELOWEJ

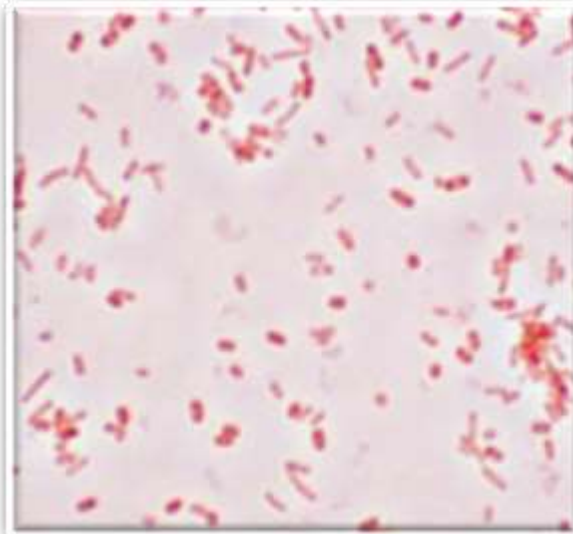
PRZED CZYM MUSIMY SIĘ CHRONIĆ

Bakterie (łac. Bacteriae, od gr. bakterion – "pałeczka") – grupa mikroorganizmów, stanowiących osobne królestwo. Są to jednokomórkowce lub zespoły komórek o budowie prokariotycznej. Badaniem bakterii zajmuje się bakteriologia, gałąź mikrobiologii.

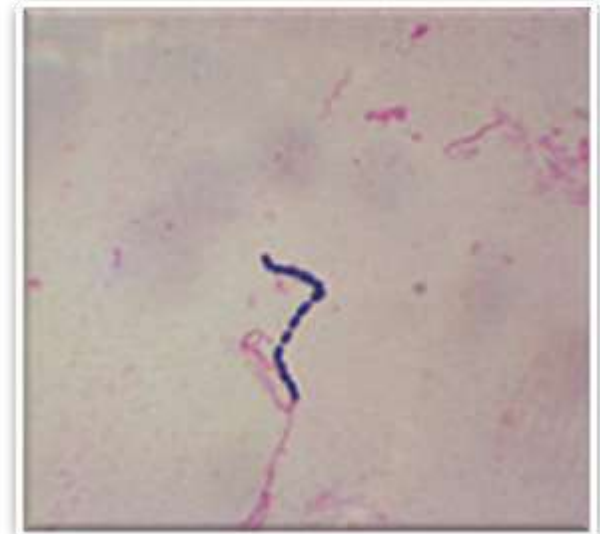
Bakteria wywołująca kiłę

Bakteria salmonelli

Paciorkowce wywołujące anginę

SYSTEM HACCP

W GASTRONOMII HOTELOWEJ

DEFINICJA HACCP

HACCP - Analiza Zagrożeń i Krytyczny Punkt Kontroli jest prewencyjnym systemem zarządzania jakością żywności. System ma na celu rozpoznanie, ocenę i kontrolę zagrożenia żywności podczas wszystkich etapów jej produkcji i dystrybucji. Zagrożenie należy rozumieć jako biologiczny, chemiczny lub fizyczny czynnik lub zdarzenie zaistniałe w produkcji pożywienia, który może niekorzystnie wpłynąć na zdrowie konsumenta.

ZASADY SYSTEMU HACCP

Wymagania systemu analizy zagrożeń i krytycznego punktu kontrolnego zestawiono w 7 zasadach ustanawiających wytyczne do opracowania, wdrożenia i utrzymania systemu. Zostały one tak przygotowane, aby miały zastosowanie we wszystkich sektorach przemysłu spożywczego. Zasady te uzyskały międzynarodową aprobatę, a szczegóły dotyczące ich zastosowania zostały opublikowane przez Komisję Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO oraz Państwowy Komitet Doradczy ds. Kryteriów Mikrobiologicznych Żywności (NACMCF).

SYSTEM HACCP

W GASTRONOMII HOTELOWEJ

ZASADY SYSTEMU HACCP

Zasada 1.

Przeprowadzenie analizy potencjalnych zagrożeń dla higieny żywności na wszystkich etapach produkcji i dystrybucji produktu spożywczego.

Zasada 2.

Określenie procedur lub czynności, które mogą być kontrolowane, w celu wyeliminowania zagrożenia dla higieny produktu lub zminimalizowania prawdopodobieństwa jego wystąpienia. Procedury i czynności te zwane są Krytycznymi Punktami Kontroli.

Rozróżnia się Krytyczne Punkty Kontrolne I stopnia (KPK 1, CCP 1), oznaczające etap, miejsce lub operację, w których zagrożenia dla jakości wytworów spożywczych w procesie produkcji mogą być wyeliminowane, oraz Krytyczne Punkty Kontrolne II stopnia (KPK 2, CCP 2), określające stan, miejsce lub operację, w których zagrożenie można tylko zminimalizować do poziomu akceptowalnego z punktu widzenia bezpieczeństwa zdrowia konsumenta.

SYSTEM HACCP

W GASTRONOMII HOTELOWEJ

ZASADY SYSTEMU HACCP

Zasada 3.

Ustalenie wartości krytycznych dla KPK. Każdy Krytyczny Punkt Kontrolny musi posiadać określone normy i ich wartości krytyczne, tzn. wartości minimalne lub maksymalne (np. wysokość temperatury obróbki cieplnej, odpowiednie pH, itp.), których przestrzeganie pozwoli na eliminację lub zmniejszenie zagrożeń.

Zasada 4.

Opracowanie systemu monitorowania każdego KPK opartego na regularnej obserwacji i prowadzeniu pomiarów przyjętych wartości krytycznych. Monitorowanie jest pomiarem lub obserwacją parametrów kontrolnych w każdym KPK i powinno być tak zaplanowane, aby było możliwe zastosowanie działań zapobiegawczych / zaradczych, zanim nastąpi utrata kontroli nad systemem weryfikacji.

A microscopic view of several pink, rod-shaped bacteria with long, thin flagella, set against a dark background.

SYSTEM HACCP

W GASTRONOMII HOTELOWEJ

ZASADY SYSTEMU HACCP

Zasada 5.

Ustalenie działań korygujących, przeprowadzanych w wypadku, gdy monitorowanie wskazuje, że wartości przyjęte dla danego KPK zostały przekroczone.

Zasada 6.

Weryfikacja systemu zgodnie z opracowanymi procedurami sprawdzającymi, gwarantującymi efektywne działania systemu HACCP i zapewniające otrzymanie produktu spożywczego o określonej jakości.

Zasada 7.

Opracowanie dokumentacji dla programu HACCP (rejestracja wyników, prowadzenie zapisów i przechowywanie danych, z których można skorzystać, kontrolując zagrożenia w określonym KPK, oraz prowadzenie rejestru danych odnoszących się do samego systemu HACCP).

SYSTEM HACCP

W GASTRONOMII HOTELOWEJ

GDZIE STOSUJE SIĘ SYSTEM HACCP ?

System HACCP jest systemem uniwersalnym dającym zastosować się do każdego rodzaju produkcji. Obecnie najszersze zastosowanie jest w branży spożywczej. Uniwersalność systemu nie oznacza, że jedna procedura może znaleźć zastosowanie w każdym etapie produkcji. Należy podkreślić, że dla każdego zakładu (przedsiębiorstwa), linii produkcyjnej, wyrobu ustala się indywidualny program, uwzględniający specyfikę zakładu i prowadzonego w nim przetwórstwa, tworzy się tzw. Księgę HACCP.

SYSTEM HACCP

W GASTRONOMII HOTELOWEJ

PRZYKŁAD INSTRUKCJI HACCP

INSTRUKCJA MAGAZYN

PREPARAT	ZASTOSOWANIE	CIĘŻARNOŚĆ	DOZWOLANE	CELE	BEZPIECZEŃSTWO	
Remix SNG Mydło pianowe		1000ml, 500ml, 250ml	Dodanie 20 - 60°C	system dostaw do wywarów z wody dla 10%	10-15 min	Bez zniechęcenia Przy długotrwałym kontaktcie - rakotwórczość
Remix SART Antybakteryjne mydło kwadratowe		1000ml, 500ml, 250ml, 125ml obrotowe po rozpakowaniu	1 x 100 1000ml 20 - 60°C	system dostaw do wywarów z wody dla 10%	10 min	Uważać na ostrość odkrywania krawędzi: - rękawice - fartuch
Remix SVD Antybakteryjne mydło ręczne		1000ml, 500ml, 250ml, 125ml obrotowe po rozpakowaniu	Dodanie 20-60°C	system dostaw do wywarów z wody dla 10%	10 min	Bez zniechęcenia Przy długotrwałym kontaktcie - rakotwórczość
Remix LTO Dozownik		1000ml, 500ml, 250ml, 125ml obrotowe po rozpakowaniu	Dodanie 20-60°C	system dostaw do wywarów z wody dla 10%	10 min	Bez zniechęcenia Przy długotrwałym kontaktcie - rakotwórczość
Remix STAL Mydło i konserwacja		1000ml, 500ml, 250ml, 125ml obrotowe po rozpakowaniu	Dodanie 20-60°C	system dostaw do wywarów z wody dla 10%	10 min	Bez zniechęcenia Przy długotrwałym kontaktcie - rakotwórczość
Remix All WYDEŁ Antybakteryjne żel		1000ml, 500ml, 250ml, 125ml obrotowe po rozpakowaniu	Dodanie 20-60°C	system dostaw do wywarów z wody dla 10%	10 min	Bez zniechęcenia Przy długotrwałym kontaktcie - rakotwórczość

Instrukcja obsługi patelni elektrycznej

Przeznaczenie: urządzenie służy do smażenia, pieczenia potraw mięsnych, rybnych, warzywnych oraz sporządzania sosów.

Obsługa: należy odpowiednią ilość tłuszczu, ustawić żądaną temperaturę pieczenia (50-270°C) po zgaśnięciu lampki kontrolnej (osiągnięcie żądanej temperatury) można przystąpić do smażenia
- po usmażeniu potrawy należy wyłączyć urządzenie
- w celu opróżnienia miski z zawartości płynnej, należy korkić
- pokręcać tak długo aż osiągniemy wymagany przechył miski.

Wskazówki bezpieczeństwa:
nie należy złączać patelni przy pustej misce oraz półwałd rozgrzanej powierzchni miski zimną lub gorącą wodą, gdyż grozi to poparzeniem oraz pęknięciem lub zniekształceniem miski.

HIGIENA: Zabrania się oblewania lub zmywania patelni strumieniem wody.

Po zakończeniu dnia pracy:
- wyłączyć zasilanie patelni,
- ostudzić miskę patelni do ok. 50°C i nanieść na powierzchnię miski, środek od tłuszczu REMIX-GRILL,
- odczekać ok. 10 min i spłukać miskę dokładnie wodą.

Czyszczenie i konserwacja powierzchni zewnętrznych patelni:
- nanieść na powierzchnię patelni środek REMIX-STAL,
- miękką szmatką wyczyścić powierzchnię patelni.

Zasady bezpiecznej pracy ze środkami zawarte są na opakowaniach produktów.

Instrukcja obsługi patelni elektrycznej

Przeznaczenie: urządzenie służy do smażenia, pieczenia potraw mięsnych, rybnych, warzywnych oraz sporządzania sosów.

Obsługa: należy odpowiednią ilość tłuszczu, ustawić żądaną temperaturę pieczenia (50-270°C) po zgaśnięciu lampki kontrolnej (osiągnięcie żądanej temperatury) można przystąpić do smażenia
- po usmażeniu potrawy należy wyłączyć urządzenie
- w celu opróżnienia miski z zawartości płynnej, należy korkić
- pokręcać tak długo aż osiągniemy wymagany przechył miski.

Wskazówki bezpieczeństwa:
nie należy złączać patelni przy pustej misce oraz półwałd rozgrzanej powierzchni miski zimną lub gorącą wodą, gdyż grozi to poparzeniem oraz pęknięciem lub zniekształceniem miski.

HIGIENA: Zabrania się oblewania lub zmywania patelni strumieniem wody.

Po zakończeniu dnia pracy:
- wyłączyć zasilanie patelni,
- ostudzić miskę patelni do ok. 50°C i nanieść na powierzchnię miski, środek od tłuszczu REMIX-GRILL,
- odczekać ok. 10 min i spłukać miskę dokładnie wodą.

Czyszczenie i konserwacja powierzchni zewnętrznych patelni:
- nanieść na powierzchnię patelni środek REMIX-STAL,
- miękką szmatką wyczyścić powierzchnię patelni.

Zasady bezpiecznej pracy ze środkami zawarte są na opakowaniach produktów.

SYSTEMY OBSŁUGI

BIBLIOGRAFIA:

1. <http://gastrona.pl>
2. Vademecum Kucharz&Gastronom, rea s.j., Warszawa 2007 r.
3. <http://haccp.gastrona.pl>

Dziękuję